Canadian Israelite
The first and only Jewish Weekly in the entire Dominion of Canada
Office: 823 Main St. St.-John 1454

דער
קענעדער איד

Der Canader Yid
ראס ערשטע און איינציגע וואכענבלאט אין ווייניפעג און אין גאנץ קענעדע
אפיס 823 מיין סט. סט.-דזשאן 1454

Vol. III. No. 6. Winnipeg, Thursday, February 8th, 1912. Price Two Cents ווייניפעג, דאנערשטאג, כ׳ שבט, תרע״ב.

וואָס איז מיט רוסלאַנד?

ווי צוויי לעצטע קייפעלס טעלדען פון רוסלאנד האבען זיך דארטען די יוצרות פון דער רעניערונג געביטען אנשטאט וואס ביז יעצט האט מען געהאלטען אין א״ן קאנפיסקירען די פראגרעסיווע רוסישע צייטונגען האט מען יעצט אנגעהויבען קאנפיקסירען די „עכט רוסישע״ צייטונגען.

דער ערשטער קייפעל פון פעטערבורג לויטעט ווי פאלגט: „די אבענד אויסגאבע פון לעצטען דינסטאג פון דער בעוואוסטער אנטיסעמיטישער צייטונג „נאווא ווערעמיא״ איז קאנפיסקירט געווארען, צוזאמען מיט דעם מאסקווער ארגאן פון די אקטיאבריסטען „נאלאסזעמסקי״ פאר זייער אנפאלען אויף דעם „היילינען״ משוגע׳נעם נרינארי ראספושין, וואס האט א גרויסע סען איינפלוס אויף דעם קייזערליכען הויף, די צייטונגען האבען איהם בעשולדיגט אין פערדארבען קערפערס און נשמות. סואז׳ארין דער רעדאקטאר פון דער אידען פרעסערשער צייטונג נאווא ווערעמיא וועט קריגען 8 מאנאט פריזאן די צווייטע טעלעגראם לויטעט אז דער בעוואוסטער פאלקאוועניק קוליאבקא נאטשאלניק פון דער געהיים פאליציי וואס האט געהאט די אויפגאבע צו היטען די קייזערליכע פאמיליע ווען זיי זיינען געווען אין קיעוו, און וואס האט געגעבען דעם טיקעט צו באגראוו וואס האט געטויטעט סטאליפינען, איז די טעג ארעסטירט געווארען אויף דער בעשולדיגונג פון פערשווענדען געלדער וואס זיינען בעשטימט געווארען פאר דער „אכראנא״.

די רעניערונג אין אמאווא האט אנגענומען דעם פארשלאג פון די דוכאבארען פון סעסקעטשעוואן וועלכע צעהלען 6 טויזענד נפשות, צו העלפען זיי זיך סעטלען אין בריטיש קאלומביא די שווערינקייטען איז געווען וואס די דוכאבארען ווילען ניט ווערען קיין קנעדער בירגער און דערפאר איז זיי שווער ארויסצונעהמען די פאטענטען פון זייערע האסטעדס, און האבען דערום ניט געקענט פערקויפען זייער לאנד. די רעניערונג איז געקומען מיט זיי צו א געוויסען בעשלוס, און וועט זיי בעצאהלען א געוויסע סומע געלד פאר זייער אויסגעארבייט לאנד.

די רעניערונג דעם פארשלאג פון די דוכאבארען פון סעסקעטשעוואן וועלכע צעהלען 6 טויזענד נפשות, צו העלפען זיי זיך סעטלען אין בריטיש קאלומביא די שווערינקייטען איז געווען וואס די דוכאבארען ווילען ניט ווערען קיין קנעדער בירגער און דערפאר איז זיי שווער ארויסצונעהמען די פאטענטען פון זייערע האסטעדס, און האבען דערום ניט געקענט פערקויפען זייער לאנד. די רעניערונג איז געקומען מיט זיי צו א געוויסען בעשלוס, און וועט זיי בעצאהלען א געוויסע סומע געלד פאר זייער אויסגעארבייט לאנד.

ווי א לעצטער קייבעל טעלדעט פון לאנדאן געפינט זיך די שטאדט בעלפאסט אין איירלאנד ווי אונטער א וואולקאן. פאר די לעצטע טעג איז פון דער בעפעלקערונג אויסגעקויפט געווארען אריבער 30 טויזענד ביקסען און רעוואלווערען צו פערטהיידיגען דעם „אולסטער״ וואו די יוניאניסטען זיינען פערזאמעלט. איבער 5 טויזענד סאלדאטען זיינען אהין געשיקט געווארען אויף אונטערדריקען יעדען פערזוך אויף א וויעדערשטאנד מצד די איירישע, וועלכע ווילען ניט דערלאזען זיין מיטינג. א גרויסע שלאכט ווערט ערוואַרטעט.

מלחמה וואלקענס צווישען ענגלאנד און דייטשלאנד.

די לאנג אנגעצוינענע בעציהונגען צווישען ענגלאנד און דייטשלאנד האבען יעצט געפלאצט, און עס האלט אזוי ווייט ווי מלחמה אויב דייטשלאנד וועט ניט נוט מאכען דעם פעהלער וואס זי איז יעצט בענאנגען געגען ענגלאנד:

אין לייפציג איז ארעסטירט געווארען א פראמינענטער לאיער פון לאנדאן, בערטראנד סטואארט, אויף דער בעשולדיגונג אלס שפיאן, און איז באלד פון א קריעגס געריכט פערמשפט געווארען צו דריי און א האלבען יאהר פריזאן. ענגלאנד איז געוואלדיג אויפגערעגט ווענען דיעזער טהאט פון דייטשלאנד, יעדער איז אין ענגלאנד איבערצייגט אז דער לאיער איז אונשולדיג, און די ענגלישע רעניערונג פאדערט אז דער לאיער זאל געמשפט ווערען אין א אפענעם געריכט, ווייל די דייטשע רעגיערונג איז בענאנגען א פערפרעכען געגען דעם אינטערנאציאנעלען געזעץ.

צום געריכט האט מען קיינעם ניט צוגעלאזט, און ער איז פעראורטהיילט געווארען אויף׳ן עדות זאגען פון א געוויסען שפיאן פון בעלגיען, וואס איז פון לאנג בעוואוסט אלס פערפרעכער.

די פראגע וועט פארגעבראכט ווערען געמסטע וואך אין ענגלישען פארלאמענט, און אויב דייטשלאנד וועט ניט נאכגעבען און וועט ניט נוט מאכען דעם פעהלער, וועט נאך די מיינונגען פון דער גאנצער ענגלישער פרעסע און לויט דער מיינונג פון פאליטיקער אויספרעכען א קריעג צווישען זיי.

נאך אמאל דעסיפראסיטי.

אין דעם פארלאמענט פון דער פראווינץ סעסקעטשעוואן איז וועידער ארויפגעשוואומען די פראגע פון „רעסיפראסיטי״. די דעבאטע איז געווען זההר א היצינע, מען האט בעשולדיגט „אז צוליעב דעם וואס רעסיפראסיטי איז יעצט דורכגעפאלען ליעגען יעצט 61 מיליאן בושעל תבואות און פוילען, און אין די סטייטס׳ער מארקעטס איז תבואה געשטיגען אין פרייז״. די מעמבערס אין פארלאמענט האבען געטענה׳ט: „מיר האבען מקריב געווען דעם וועסטערן פארמער צוליעב די גרויסע קאפיטאליסטען פון דער אסט״ די קאנסערוואטיווע אפאזיציע האט גע׳טענה׳ט אז צום נעקסטען פעדעראלען קאנטפיין וועלען זיי צוריק קענען אויפלעבען די אישו, פארלויפיג מוזען זיי זיך אונטערווארפען דער יעצטיגער קאנסערוואטיווער רעגיערונג״...

זעלטענע קינדער אבענדען אין דער היכרו סקוהל.

פון דעם 11טען פעברואר אן וועלען אין אַוידיטאריאום פון ווייניפעג היפרו סקוהל פארקומען פרייע זונטאג קאנצערטען ספעציעל פיר אידישע קינדער. די קאנצערטען וועלען בעשטעהן פון העברעאישע און אידישע פאלקס לידער, מוזיק און סטערעאפטישע בילדער פון דער אידישער געשיכטע מיט פאסענדע ערקלעהרונגען אין א לייכטען, פערשטענדליכען אידיש. אלע נומערען פון דיעזע קאנצערטען וועלען דורכגעפיהרט ווערען פון קינדער. עלטערען זיינען געבעטען צו שיקען זייערע קינדער צו דיעזע קאנצערטען. קינדער אונטער 6 יאהר וועלען ניט אריינגעלאזען ווערען. עלטערע מענשען קענען צו דיעזע קאנצערטען ניט צוגעלאזט ווערען, ווייל די אוידיטאריאום איז ניט גענוג גרויס פאר דיעזען צוועק.

איד אַלס אַלדערמאַן אין מאנטרעאל

א דאנק דער פעראיינינטער ארבייט פון די אי ישע בירגער אין מאנטרעאל איז דארטען ביי די לעצטע סיטי עלעקשאנס וואס זיינען פארנעקומען לעצטע וואך ערוועהלט געווארען פאר אלדערמאן א איד, מר. בלומענטהאל.

אויף צו ערוועהלען איהם האבען געארבייט ביינאנד די אידישע וואוטערס, מיט די פערשידענע פעראיינען און סאסייעטיס, אויך די יונגע לייט, מעמבערס פון נאציאנאלען ארבעטער פערבאנד און די פועלי ציון האבען פיעל געהאלפען אין דער ארבייט.

נרעפין ווערעיק די בעוואוסטע סאציאליסטין פון ענגלאנד איז אראנזשירט געווארען פון אן אמעריקאנער מענעדזשער צו געבען 26 לעקטשורס אין די סטייטס און אין קענעדא איבער אר בייטער פראגען. פאר יעדען לעקטשור וועט זי קריגען 1,500 דאלאר.

ביים פעראיין „אידישע יוגענד״.

זונטאג דעם 11טען פעברואר אום 2.30 נ. מ. וועט אפגעהאלטען ווערען א מיטינג אין סווינס האל. חבר נורוויטש וועט פארלעזען א קראניק. עס וועלען פארקומען וואהלען פאר נייע קאמיטע לייט. אלע זיינען איינגעלאדען צו בעזוכען דעם מיטינג. נייע מעמבערס וועלען אנגענומען ווערען.

ה. זעלצענקא, סעקר.

ווייניפעג וועט האבען אן ארמארי.

דער ווייניפעגער מעיאר האט די טעג געקראגען אן ענטפער פון קאלאנעל יוחזז, מיניסטער פון מיליץ, פון אטאווא, אז ער איז צופריעדען אז ווייניפעג זאל האבען אן ארמארי פאר די פרייוויליגע סאלדאטען, ער איז אבער ניט צופריעדען מיט דעם פרייז פאר דעם פלאץ וואס דער סיטי קאונסיל האט איהם פארגעלעגט: 275 טויזענד דאלאר איז צופיעל פאר ארמארי, עס וועט זיין גענוג 5 אקער לאנד ניט קיין גאנצען פארק.

עקס שאך מוז פערלאזען פערסיען.

מיט דער איינשטימינגקייט פון רוסלאנד און ענגלאנד האט די פערסישע רעגיערונג געארדעט אז דער פריהערדינער שאך מחמד אלי מורזא מוז פערלאזען פערסיען און קיינמאל ניט צוריק קומען. א פענסיע פון 100 טויזענד דאלאר א יאהר וועט פאר איהם בעשטימט ווערען. רוסלאנד וויל ניט אז דער עקס שאך זאל זיך געפינען אויף „איהרע״ טעריטאריעס און ער וועט מוזען וואהנען אין אן אנדער לאנד.

ווי א לעצטע קייפעל פון פאלעסטינא מעלדעט, האט מען אויסגעפונען אין נצרת די שאפ פון „יוסף דעם קארפענטער״, מרים׳ס מאן און יעזוס׳עס פאטער. מען האט אויך געפונען אן אלטאר מיט ווינקלען פון מאזאאיק.

ווענען ה״ ווייבערג׳ס לעקטשורס.

ווי בעוואוסט האט ה׳ ווייבערג געזאלט געבען דא א סעריע פון 5—6 לעקטשורס. אבער איבער געוויסע אורזאכען וועט ה׳ ווייבערג רעדען בלויז 3 מאל. זיין ערשטע לעקטשור וועט זיין אום זונטאג דעם 18טען פעברואר נאכמיטאג און דעם זעלבען זונטאג אבענד און אויך מאנטאג אבענד דעם 19טען פעברואר.

וויכטיג פאר קאַלגאַרי.

אום 14טען און 15טען פעברואר וועט ה׳ ווייבערג זיין אין קאלגארי וואו ער וועט געבען 2 לעקטשורס. א דאנק די נייע ווייניפעגער אראנדזשמענטס וועט קאלגארי דערווייל האבען די געלעגענהייט צו הערען צוויי לעקטשורס פון דעם נוט בעקאנטען רעדנער. עס איז קיין צווייפעל אז ה׳ ווייבערג וועט פון זיינע פערהערער אין קאלגארי אויפגענומען ווערען ווי געהריג און איהם וועט ניט באנג טהאן די צוויי לעקטשורס וואס ער וועט פערליערען אין ווייניפעג.

א. גלאַנץ קומט היינט.

ה׳ א. גלאנץ דער יונגער טאלאנטפאלער לעקטשורער און שריפטשטעלער קומט היינט אן קיין ווייניפעג וואו ער וועט לעקטשורען פרייטאג, זונטאג און מאנטאג. (ז. 6טע פיידזש).

די מאַדאַם פראַגער אין ווייניפעג.

די פעריהמטע אידישע זינגערין מאדאם פראגער קומט געקסטע וואך קיין ווייניפעג זואו זי וועט אויפטרעטען אין קווינס טהעאטער [ז. 6טע פיידזש]. מיט איהר וועט מיטווירקען מר. סעם בלום, אדאלף לענסקי, יאקאב גאלדשטיין, מאדאם שאפירא, מאדאם פינקעלשטיין, מאדאם גרינבערג און אנד.

מיטוואך דעם 14טען וועט געשפילט ווערען „די שבועה ביי דער ספר תורה״ פון ראקאוו, דאנערשטאג — „הדסה״ פון פראס. הורוויץ און פרייטאג — „די פרויען ליעבע״.

נייער מענעדזשער אין „קענ. איד״

מר. מ. מיטשעל איז ספעציעל פון שיקאגא געקומען קיין ווייניפעג אלס מענעדזשער אין „קענעדער איד״. מר. מיטשעל איז א גוט בעקאנטער פערזאן אין שיקאגא וואו ער האט מיטגעארבייט אין „שיקאגא אמעריקאן״, איז געווען עדיטאריעל מענעדזשער אין „וועסטערן ניוס״ און איז אין אלגעמיין גוט בעקאנט אין צייטונג און אין פרינטינג ביזנעס זייט די לעצטע 35 יאהר.

דר. ה. שיטלאווסקי אין ווייניפעג.

עס איז ערהאלטען געווארען א ידיעה פון נויארק אז דעם 3טען אפריל וועט דר. ה. שיטלאווסקי זיין אין ווייניפעג וואו ער וועט געבען דריי לעקטשורס. די טהעמאס וועלען אין צייט אנאנסירט ווערען.

מצה של פסח

קומט און איבערצייגט אייך ווי עס ווערט געמאכט ריינע, זויבערע מצה, זעהט מיט אייערע אויגען וועגען כשרות בהשגחת הרב דפה. די 10 טויזענד דאלאר מאשינען ארבייטען פראכטפאל מאקאראנעס און פאטייטא מעהל קריינט איהר ביי מיר.

N. SEGAL
610 DUFFERIN AVE. Winnipeg.

מיר האבען די עהרע אונזערע פריינדע בעקאנט צו מאכען, דאס מיר האבען שוין א גרויס טהייל פון אונזער ספרינג סטאק אריינגקראגען. אונזערע קויפערס האבען אין די לעצטע 5 וואכען געמאכט א רייזע אין די סטייטס און איסטערן קענעדא דורכגעפאהרען און אונז צוגעשיקט גרויסע באַרגיינס. קומט גלייך צו אונז! ניט ניט קיין אנדערע די געלעגענהייט דאס בעסטע אויסצוכאפען.

THE MERCHANT'S BARGAIN CENTRE
SURES, NOZICK & Co. Winnipeg 637 Main Street, Edmonton 141 Haward Street
Wholesale Clothing, Shirts, Socks, Ties, Suspenders, Shoes, Dry Goods, Etc.

EST. 1879
ALLOWAY & CHAMPION
יעצט איז די צייט צו קויפען שיפסקארטען
פאר אייערע פריינד און קרובים אין אלד קאנטרי, אויב איהר ווילט אז זיי זאלען אנקומען אהער פריה אין ספרינג. אלע שיפען וועלען באלד פערפולט זיין און אויב איהר וועט יעצט זיי ניט בעזארגען מיט טיקעטס וועלען זיי לאנג ווארטען אויף א פלייץ אין שיף.
די וואס קענען ניט צאהלען איינגאנצען קויש פאר טיקעטס, קענען מיט אונז אראנזשירען.
מיר שיקען געלד קיין רוסלאנד, עסטרייך, דייטשלאנד.
דער אפיס איז אפען יעדען טאג פון 9 ביז 6 און שבת פון 9 ביז 9.
אַלאָוועי און טשעמפּיאָן 667 מיין סטריט
362 & 667 MAIN STREET

ל. סאַלאַדאָף עלעקטרישן
בעראטהונג פאר פאוער און עלעקטריק. פהאנס, בעלס און אלארמס איינגעפיקסט.
פהאן סט. דזשאן 1958
רעז. פהאן סט. דזשאן 1603
אפיס 522 סעלקירק עוי. רעז. 526 סעלקירק.

וועד עס איז הונגעריג
געהט אוועק זאט פון
וואַרשויער דעסטאָראַנט
55 מאַרטהאַ סטריט
פהאן מיין 8451 ד. ליווי, פראפ.

דאס פאלגענד איז געווען די בעוואוסטע פראמינענטע ביזנעס פיטשורס אין 1911.

דער קאמפאני׳ס סוקסעספאלסטע יאהר:

1] א שטארקע פעלד פון ארבייט און א גרויסער סכום פון פראפיטעבל לייף אינשורענס, האט געבראכט א סך הכל פון אפליקיישאנס אין בעטרעף פון $18.032.040

2] די גרויסע ביזנעס און דער זיכערער שטאנד אויף גוט צופריעדענשטעלענדע פאליסי האלדערס, האט פראדוצירט א פראפיט פאר׳ן יאהר אויף $11.044.305

3] די אינוועסטמענטס וויעדער האבען געבראכט איבער 7½ פראצענט פול, אהן א דאלאר חסור און אין די הייפט אנגענומענע סעקיוריטיס.

4] א דאנק די פארזיכטיגע אויסוואהל פון ריזיקע איז די שטערבע אויסצאהלונגען וויעדער געווען זעהר קליינע. זייענדיג פונקט 52 פראצענט פון די ערוואַרטעטע — אקענען צו די גאווערמענט אויסצעהרונגען.

5] עקאנאמיע, שטעהענדיג פעסט מיט פאלקאמענהייט אין אונטערנעהמונג האט געהאלטען די אויסגאבען קליין.

די גאנצע פערוואלטונג צו סוקסעס און די ערשטע שטרעבונג פון די גרייט וועסט לייף אשורענס קאמפאני איז צו פערזארגען

א שטארקע פראטעקציאן צו קליינע קאסטען און הויכע פראפיט צו די פאליסי האלדערס.

דאס, מיט דעם פערגרעסערונג סוקסעס, האט געמאכט די גרייט וועסט לייף זייט 1892

זייט 1907 האט די גרייט וועסט לייף יעדען יאהר געמאכט די גרעסטע ביזנעס איידער יעדער קאמפאני אין קענעדא.

דער יעצטיגער איינעגנטהום . . . $10.453.071
אן עודף פערדיענסט אין 1911 . . . 442.074

א. ה. אַראַנאָוויטש, סיטי אגענט.
101 באן אקארד בלאק פהאן מיין 4018

דר. א. בערקאָוויטש, מעדיקאל עקזאמינער.
360 סעלקירק עוועניו.